LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

LAUSUNTO

HPär/av

5.6.2014

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
06 -06- 2014
STM104:00/2013

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.stm@stm.fi

STM 104:00/2013

HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ ETUUSPÄÄTÖSTEN PERUSTELUJEN PARANTAMISEKSI

Suomen Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa ja pyytää samalla anteeksi lausunnon viivästymistä yli varsinaisen lausuntoajan.

Suomalainen vakuutuslääkärijärjestelmä on ollut viime vuosina runsaasti esillä julkisuudessa pääasiallisesti negatiivisessa ja kriittisessä sävyssä. Sosiaali- ja terveysministeriö asettikin järjestelmää kehittämään tarkoitetun työryhmän, jonka esityksiin nyt lausuntokierroksella oleva luonnos hallituksen esitykseksi eräiden sosiaalietuuksia koskevien lakien muuttamiseksi perustuu.

Jo perustuslaki takaa jokaiselle oikeuden saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa, ja siitä perusteltu päätös. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, hallintolain säännökset perusteluista ovat varsin yleisluontoiset (*"Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset."*).

On selvää, että etuudenhakijan saadessa erityisesti itselleen tärkeässä asiassa kielteisen ratkaisun, päätösten huolellinen ja ymmärrettävä perusteleminen on hyvin tärkeää. Vaikka etuudenhakija olisikin itse ratkaisusta eri mieltä, hakijan ymmärtämät perustelut helpottavan hylkäävän ratkaisun hyväksymistä ja edistävät oikeudenmukaisen kohtelun kokemusta. Näin ne voivat myös vähentää muutoksenhakua, ja joka tapauksessa mahdollisen muutoksenhaun yhteydessä helpottavat valituksen asianmukaista käsittelyä muutoksenhakuelimissä.

Lääkäriliitto kannattaakin tehtyä esitystä lakimuutoksista etuuspäätösten perustelujen parantamiseksi. Haluamme kuitenkin korostaa, että etuuspäätöksiä tehtäessä on kysymys kokonaisarviosta, jossa lääketieteelliset seikat ovat vain yksi osa eri asiantuntijoiden yhteistyönä muodostuvaa ratkaisua. Erityisesti muutoksenhaun, mutta myös etuudenhakijoiden oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun näkökulmasta on tärkeää, että lääketieteellistä arviota vaativia etuuspäätöksiä vakuutuslaitoksissa tehtäessä päätökset perustuvat riittävään tietoon hakijan terveydentilasta ja toimintakyvystä. Lääkäriliiton mielestä tähän tulisikin kiinnittää erityistä huomiota, tarvittaessa hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeellista lisäinformaatiota ennen hylkäävän ratkaisun tekemistä.

Haluamme myös huomauttaa, että vaikka päätökset on nykyisenkin lainsäädännön mukaan perusteltava, asiantuntijalääkärin asiakirjoihin kirjaaman perustellun arvion edellyttäminen tulee lisäämään asiantuntijalääkärien ajankäyttöä lääketieteellistä asiantuntemusta vaativien asioiden käsittelyssä. Tarkoituksenmukaista toki on, että asiantuntijalääkärin antamaa kan-

nanottoa ei pidetä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettuna ulkopuolisena lääkärinlausuntona eikä siltä edellytetä lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

Lisäksi Lääkäriliitto ehdottaa ko. lakeihin lisättäväksi esitettyjen pykälien tekstiä täydennettäväksi sanalla "lääketieteelliset" siten, että lisättävän pykälän (esimerkiksi Työntekijän eläkelain uusi 105 a §) teksti kuuluisi: *"... ja päätös perustuu keskeisiltä osin lääketieteellisiin seikkoihin, päätöksen perustelujen tulee sisältää arviointiin pääasiallisesti vaikuttaneet* lääketieteelliset *seikat ja näiden seikkojen pohjalta tehdyt johtopäätökset."*

Em. lisäys selventää lainmuutoksilla nimenomaan haettavaa perustelujen lääketieteellisten seikkojen kirjaamista hylkäävään päätökseen – hallintolaissahan jo todetaan yleisesti, että *"Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun ..."*.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO ry

Tuula Rajaniemi
puheenjohtaja

Heikki Pärnänen
johtaja